

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

Helyi jelentőségű védett természeti terület neve:

Szőnyi Duna-ártéri terület

Utoljára módosítva: 2013-10-07 17:51:17

Megye: Komárom-Esztergom

Községhatár: Komárom (Szőny)

A terület kiterjedése: 60 hektár

Védetté nyilvánítás év: 1992

GPS koordináták: GPS: 584.737 – 266.364

Felmérést végző személy(ek) neve: Musicz László

E-mail címe(k): fabalis@gmail.com

A terület megközelíthetőségének leírása

(pl. melyik utcán kell elhagyni a települést stb.):

A szigetvilág a legjobban a szőnyi vasúti megállóhelytől közelíthető meg. A megállóhoz a Komárom és Szőny fő közlekedési útjáról (itt: Petőfi Sándor utca) egy keskeny, táblával jelölt utca vezet le a megállóhelyhez. Itt a vasúti vágányokon (óvatosan) átkelve mindjárt a Dunapartra érünk, ahol egy kitaposott ösvény a szigetekre bevezető kőgátra visz. Alacsony és közepes vízállásnál ezen száraz lábbal átkelhetünk a mellékágon a belső szigetre. Alacsony vízállásakor a többi szigetre is könnyen bejuthatunk a homokos-kavicsos medreken keresztül. Magas vízállásakor a parti fűz-nyár ligeterdő is ugyanúgy alkalmas a szőnyi ártér megtekintésére.

Terület rövid, szöveges bemutatása (max. 2000-2500 karakter):

megközelíthetőség, terület jellegének leírása (pl. természetes erdőfolt puhafa ligeterdővel stb.):

A 3 nagyobb és 2 kisebb szigetből álló, valamint egy kb. 2 km hosszú partszakaszt magában foglaló terület igazi vadregényes dunai szigetvilág, öreg ártéri fűz-nyár ligeterdőkkel. A közeli szőnyi városrész kedvelt kirándulóhelye és horgászparadicsoma, de a dunai vízitúrázók is előszeretettel ütnek tanyát a szigeten. Napjainkban már csak részben őrzi az egykori dunai táj természeti értékeit és hangulatát, ám a tekintélyes méretű (nemritkán 5-7 méter körmértű) feketenyár és fűzfákkal tarkított ligeterdők feltétlenül védelmet érdemelnek. Annál is inkább, mivel a Duna Komárom-Esztergom megyei szakaszán vajmi kevés ehhez hasonló háborítatlan, természetközeli állapotú ártéri ökoszisztéma található. Az 1980-as évekig kisebb gémtelep is volt a szigeteken bakcsó és szürkegém kolóniával, de ez az egyre intenzívebb horgászattal megszűnt. A mellékág-rendszerben gyakorta látni itt táplálkozó fokozottan védett kis kócsagot, bakcsót, de ugyancsak rendszeresen gyönyörködhetünk itt a rétisas impozáns röptében is. A Dunának mind a magyar, mind a szlovák oldala Natura 2000 védettséget élvez.

2. A TERÜLET ÁLTALÁNOS FELMÉRÉSE

2.1. Megtalálható még a védettség indoka a területen? - Igen

Szükség esetén részletezés, "Nem/Részben" válasz esetén indoklás:

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

2.2. Milyen élőhelyek mozaikok borítják a területet és milyen arányban?

74 % Erdő

1 % Gyep

2 % Cserjés

20 % Vizes terület

3 % Egyéb

szántó

2.3. Élőhelyi besorolás ÁNÉR- szerint (<http://www.novenyzetiterkep.hu/?q=magyar/node/45>):
J3 - Folyómenti bokorfüzesek J4 - Fűz- és nyárligetek OB - Jellegtelen üde gyepék és magaskórósok OD - Lágyszárú özönfajok állományai OF - Magaskórós ruderális gyomnövényzet P2a – Üde cserjések RA - Őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok RB - Puhafás pionír és jellegtelen erdők RC - Keményfás jellegtelen vagy telepített egyéb erdők S6 - Nem őshonos fafajok spontán állományai

2.4. Területhasználat (kérjük, jelölje az észlelteket): Kaszálás, Erdészeti tevékenység

Egyéb típus: horgászat

Jellemzőik, intenzitás: nem intenzív

2.5. Folyik-e természetvédelmi kezelés a területen? - Nem

Egyéb típus:

2.6. Megtalálhatóak-e az alábbi özönfajok a területen, s milyen mennyiségben:

Akác: Kevés

Selyemkóró: Nincs

Parlagfű: Kevés

Magas/kanadai aranyvessző: Sok

Japánkeserűfű: Nincs

Gyalogakác: Kevés

Bálványfa ("ecetfa"): Kevés

Keskenylevelű ezüstfa: Nincs

Muflon: Nincs

Egyéb (nevezze meg):

2.7. Része a terület a Natura 2000 hálózatnak? - Igen

Egy része: %

2.8. Érintkezik a terület más természetes élőhelyekkel? - Igen

2.9. Ha igen, milyen típusú élőhellyel?

2.10. Érintkezik a terület más természetvédelmi oltalmat élvező területtel? (pl. Natura 2000, országos védettség, ex lege) - Igen

2.11. Ha igen, milyen természetvédelmi oltalmat élvező területtel? - Duna és ártere SCI

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

2.12. Van védettséget jelző tábla a területen? - Nem

Darabszám:

Állapotuk:

2.13. Vannak vadgazdálkodási létesítmények a területen?

Magasles: db

Vadetető: db

Szóró: db

Egyéb (név és db):

Nincs

3. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es növényfajok és számolt vagy becsült mennyiségük felsorolása

(a becslés lehet tőszámra, vagy területnagyságra vonatkoztatott, fokozottan védett faj esetében pontos tőszámot kell megadni)

Nyári tűzike (*Leucojum aestivum*) kisebb állomány Ligeti csillagvirág (*Scilla vindobonensis*) több ezres állomány az ártéri erdőben Széleslevelű nőszőfű (*Epipactis helleborine*) 5-10 tő Vitéz kosbor (*Orchis (militaris)*) néhány tő Több tucat idős famatuzsálem (főleg fűz és fekete nyár egyedek, platánok) található a védett területen, némelyik mellmagassági törzskerülete meghaladja az 5-7 métert.

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

4. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es állatfajok és számolt vagy becsült mennyiségük

(fokozottan védett fajoknál pontos állomány nagyságot kell megadni)

Gerinctelenek: remetebogár (*Osmoderma eremita*), kis szarvasbogár (*Dorcus parallelipedus*), nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*), nagy gyöngyházlepke (*Argynnis paphia*), kis színjátzólepke (*Apatura ilia*), kis rókalepke (*Aglais urticae*), fecskefarkú lepke (*Papilio machaon*), kardoslepke (*Iphiclides podalirius*), c-betűs lepke (*Nymphalis c-album*), erdei szitakötő (*Ophiogomphus cecilia*), lápi szitakötő (*Leucorrhinia pectoralis*), vérfűboglárka (*Maculinea teleius*), nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*), zanótboglárka (*Maculinea nausithous*)
Védett halfajok: Halványfoltú küllő (*Gobio albipinnatus*), leánykancér (*Rutilus pigus*), ragadozó őn (balin) (*Aspius aspius*), selymes durbins (Gymnocephalus schraetzer), tarka géb (*Proterorhinus marmoratus*), szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus amarus*), német bucó (*Zingel streber*), magyar bucó (*Zingel zingel*), vágócsík (*Cobitis taesnia*), széles durbins (*Gymnocephalus baloni*), kurta baing (*Leucaspis delineatus*), fenékjáró küllő (*Gobio gobio*),
Kétéltűek: erdei béka (*Rana dalmatina*), vöröshasú unka (*Bombina bombina*), zöld levelibéka (*Hyla arborea*), zöld varangy (*Bufo viridis*), barna varangy (*Bufo bufo*), kecskebéka csoport (*Rana esculenta* agg.), pettyes göte (*Triturus vulgaris*), közönséges tarajos göte (*Triturus cristatus*)
Hüllők: fürge gyík (*Lacerta agilis*), mocsári teknős (*Emys orbicularis*), vízisikló (*Natrix natrix*), erdei sikló (*Elaphe longissima*), kockás sikló (*Natrix tessellata*)
Madarak: kb. 160 védett madárfaj fordul elő a területen, ezek közül 60 fészkel Fokozottan védett fajok: cigányréce (*Aythya nyroca*), füstös réce (*Melanitta fusca*), vörösnyakú vöcsök (*Podiceps grisegena*), feketenyakú vöcsök (*Podiceps nigricollis*), kis kárókatona (*Phalacrocorax pygmeus*), bölömbika (*Botaurus stellaris*), bakcsó (*Nycticorax nycticorax*), kis kócsag (*Egretta garzetta*), nagy kócsag (*Egretta alba*), fekete gólya (*Ciconia nigra*), fehér gólya (*Ciconia ciconia*), darázsölyv (*Pernis apivorus*), barna kánya (*Milvus migrans*), rétisas (*Haliaeetus albicilla*), kígyászölyv (*Circaetus gallicus*), békászósas (*Aquila pomarina*), parlagi sas (*Aquila heliaca*), halászsas (*Pandion haliaetus*), kerecsensólyom (*Falco cherrug*), vándorsólyom (*Falco peregrinus*), küszvágó csér (*Sterna hirundo*), kis csér (*Sterna albifrons*), fattyúszerkő (*Chlidonias hybrida*), kormos szerkő (*Chlidonias niger*), fehérszárnyú szerkő (*Chlidonias leucopterus*), gyöngybagoly (*Tyto alba*), gyurgyalag (*Merops apiaster*),
Jelentősebb védett fajok: hamvas küllő (*Picus canus*), havasi pityer (*Anthus spinoletta*), berki tücsökmadár (*Locustella fluviatilis*) 1 pár, kerti geze (*Hippolais icterina*) 2-3 pár, örvös légykapó (*Ficedula albicollis*) 1-2 pár, tövisszúró gébics (*Lanius collurio*) 0-1 pár, holló (*Corvus corax*) 0-1 pár, Emlősök: vidra (*Lutra lutra*) 1-2 pár, eurázsiai hód (*Castor fiber*) 1-2 pár, kis patkósdenevér (*Rhinolophus hipposideros*), horgasszőrű denevér (*Myotis nattereri*), közönséges denevér (*Myotis myotis*), rőt koraidenevér (*Nyctalus noctula*),

5. Egyéb észrevétel